

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY VI : NÚM. 82

SETMANARI MALLORQUI
Inca, 16 de Agost 1924

Redacció Administració
Murta, 5. - Inca

A UN JOVE

L'AMOR

La substància de l'amor és l'acte de la voluntat: la voluntat és la facultat que estima. Cosa que es vol, és cosa que s'estima.

Si algú et diu que l'amor és un sentiment, no te'l creguis. Llavors tindríem que els esperits, que per no tenir nervis no tenen sensacions, no podrien amar. Ningú en sap més que ells de coses d'amor.

Déu mateix, que pera res necessita les sensacions, no tindria amor. I tu saps que Déu tot és amor.

És clar que quan l'objecte amat és tal que pot impressionar els nervis perquè és cosa que es veu i es toca, o perquè d'ell la nostra imaginació ens en fa una imatge, es desperta en nosaltres un sentiment d'inclinació, de vegades intensíssim, que alguns en diuen amor, però que no és més que la salsa de l'amor.

Qui volgués mesurar l'amor per la intensitat del sentiment que l'acompanya, cauria en error.

Tu podràs tenir una germaneta pepita que amanyaga un gosset, que juga amb ell, que el defensa fins de càstigs ben merescuts, que plora si el veu bastonejat.

Ella mateixa, en cambi, en quatre anys de guerra no s'ha mostrat impressionada pels dolors de mitja humanitat. ¿És que

estima més la bestiola que no pas al proïsme?

Cert que no, ja que no hauria pas dubtat en sacrificar-la si hagués convingut, pera obtenir la pau. El sentiment es pronuncia a favor de la bèstia; la voluntat a favor del germà adolorit.

Ara, si em diguessis que l'amor es pot conèixer i medir pel sacrifici que un hom s'imposa per la cosa amada, ja hi convindria també.

Qui deixa una cosa per una altra, és que s'estima més l'altra.

Qui dona la vida per la pàtria, estima més la pàtria que la vida.

Qui deixa el món pera servir a Déu, estima més a Déu que al món,

Nota bé que fer sacrifici vol dir precisament obrar contra el sentiment, o, al menys, el sacrifici que posa la voluntat en pugna amb el sentiment és el sacrifici major.

I ¡oh conseqüència admirable de la que hem dit!

¿No comença la voluntat a voler una cosa després que l'enteniment s'ha convençut que ella és bona? La rel, doncs, de l'amor és una afirmació.

I així mirat, l'amor esdevé un acte espiritual; jo no diré totalment espiritual, però sí substancialment espiritual,

O l'amor és així, o no és amor.

JAUME RAVENTÓS.

MATINAL

Ja abans de l'auba, signe de bonança,
jo anava extraviat per la ribera,
empès mon pobre cor per l'enyorança.

Tremolava l'estrella matinera.
Un dia d'emocions m'anunciava,
més belles que les flors de primavera.

La mar damunt la plaja dormiscava
somniaut terbolins, vents i bravura,
i amb si mateixa, com mon cor, parlava.

Encastellats, en desigual postura,
vaig deixar uns casals de senyoria,
adormits dolçament dins la natura.

El vell pinar l'oració del dia
envers la llum, encara no resava...
Mon pas dins el silenci se perdia.

L'auba rosada per moments pujava,
descobrint-se dels puigs la silüeta
perllongats cap al llit de la mar blava.

I al lluny, en mon deliri de poeta,
me pareix veure un cos de gentil fada
amb les ones folgant, brava, inquieta.

No m'encanta sa veu tan regalada,
que em tira més del vall la fronda pura
entorn de la bellesa de l'amada:

Una pagesa de gentil figura
que va acceptar l'anell esponsalici
—sense quimera d'enganyant tendrura—

d'un tardanenc amor, teb al principi,
esdevengut amor de gran fermesa:
mai entelat per ombra de malici.

Els aucells li faràn bella escomesa
que ella de aucells i flors és ben germana:
frescors i gràcies té de juvenesa.

Mai som estat aquí. La vall boscana
esclata a mon entorn de meravelles,
però no hi trop cap escomesa humana,

ni un pescador, ni cap pastor d'ovelles,
que a lloure van aquí les bestioles,
com les ones del mar baix les estrelles.

De sobte en compareix, fent cabrioles,
un amic cà, qui afalagant-me espolsa
i en mostra un freu de flors i murteroles,

d'aigües fresques, d'arbreda amb fruita dolça
on, ajassada, trob l'esposa bella
amb les nines dormides a la molça...

El pinar saludà la llum novella,
els peixos de la mar se desxondiren,
el fruit madur, molsut, cau sobre d'ella
a la remor dels besos que floriren!

MIQUEL DURÁN

El Rey qui parava faves

(Rondaya)

*Axò era y no era bon viatge fassa la
cadernera, per tu un aumut y per mi una
barcella.*

*Axò era un rey qui parava faves; li
queyan ses baves a dins un ribell. Are
ve lo bò.*

Aquest rey tenia un criat que l'estima va
molt y li va di:

—Senyor rey, axò no está bé, que'l rey
par faves y li cayguen ses baves a dins un
ribell.

—¡Conna!—digué el rey—¿no som rey
jo? y dó puch fé y dexá de fé lo que'm do-
na la real gana; ¡y á qui no li agrada que
no'n menj!

—¡Pero, veu; vossa majestat que mos
don ordres, que mos govern be y que mir
molt p'es pagesos perque s'en cuyen moltes
de faves, y de grà, y d'oli y de bon vi...
Pero no fassa axò, que no está bé. Me don
me don, ja les pararé jo, li deya es criat,
mentres li torcava ses baves amb un moca-
doret de seda crua. color de mel, y més fi
y humil que sa serena des dematí.

Y el rey ¡sèt n'han entrades, sèt n'han
d'exí! pára que pára faves, y bava que
bava!

Y es criat suca que suca els ays, fent
es cuch de s'oreya malalt a n'el rey que
no'n parás més.

Fins qu'el rey pren una volada alta de
punt, perd el món de vista, tira p'es cap des
criat s'aumut de ses faves y li fá un brave-
rol com una auberginia.

Es criat ja's fuyt correns, cametes ami-
gues, a estopetjarsê d'aygo fresca á un

brolladó d'es jardí d'aquell palau, ahon hi nadaven pexos vermeys com la grana y platejats com sa claró de sa lluna plena...

El rey va romandre amb sa boca badada y es cap d'una estona va pensá:

— ¡Bona l'has feta Jeroni! Un rey que pára faves es capás de xapá es cap á n'es criat; y un rey que perd el mon de vista y xapa es cap a un criat, sería també capás amb una plumadas, de xapá p'es mitx es seu poble. Si jo, en lloch de pará faves, hagués estudiat es llibres de bon govèrn, per ventura n'hauria feta qualcuna de més acertada qu'aquesta Però deu mos guard d'un ja está fet!...

Llavó vá cridá es criat y li digué:

— Mira, no'n pararé pus de faves; párales tú; pero, escolta: ¡pena de la vida si dius may a ningú nat del mon la qu'ha passat entre tu y jo!

Y ni'l rey ni's criat contáren may á persona vivent sa feta que las havia passada. Per axò d'aquesta rondaya, del rey que parava faves y li queyan ses baves á dins un ribell, ningú encara n'havía sabuda la fi.

Ara la cadenera ha fet bon viatge, es tornada de sa terra d'aquell rey i la mos ha duta.

Bon viatge fassa la cadenera... y mos ne duga d'altres tan noves com aquesta.

ANTONI M.ª PEÑA.

PREG DEL CAVALL

De la «Societat Mallorquina Protectora dels Animals i Plantes» hem rebuts uns cartells quin text diu així:

Jo te dirijesc, amo meu, una pregària:

Alimenta'm i apaga la meva set.

Després del treball i la fatiga del dia, dona'm cobro a una establa neta.

No descuidis la meva llimpiesa que m'aprofita més que'l menjar.

Conversa'm perque la veu és més eficaç que les riendes i que'l fuet.

Acaricia'm i ensenya'm a treballar amb bona voluntat.

No'm peguis a les pujades i reten-me amb les riendes a les baixades.

Si no te comprenc desseguida, no agafis apresuradament el fuet; examina abans les riendes, per veure si estan ben posades; mira si la ferradura me fa mal a la pota.

Si pareix que desprecii el menjar examina'm les dents.

No me fallis la coa, que és l'única defensa contra les mosques que'm molesten i m'atormenten.

Amo estimat: quan l'edat m'haja deixat dèbil i invàlid, no me condenis a morir a les banyes del bou; jutgem i mata'm tu mateix, perque no patesca inútilment.

I, per fi, perdona'm que venga a tu amb aquesta súplica humil, en nom d'Aquell que nasqué, com jo, a dins una establa.

UN CONRADOR.

Festa en Santa Maria

En ocasió de acompanyar «L'Harpa d'Inca» a Santa Maria tenguèrem la bona avinentesa de veure la festa de la Congregació Mariana d'aquell poble.

Al entrar a la parròquia quedarem religiosament sorpresos al veure la solemnitat que s'hi desplegava. Una artística composura de llums i flors adornava l'altar major on se destacava l'imatge de Sant Lluís Gonzaga. La concurrència era numerosíssima principalment homos amb l'Ajuntament al davant, presidit pel Batle don Bartomeu Simonet. «L'Harpa d'Inca» hi deixà sentir ses notes magistrals i un altre inquer, Mossèn Miquel Llinás, en l'ofertori, la seva oratoria sagrada, entusiasta i fervorosa. Func el celebrant el Rector d'aquella Parròquia Mossèn Jaume Martorell.

Després de l'ofici an el domicili de Mossèn Bernat Ramis ànima d'aquell moviment, «L'Harpa» cantà varies de ses millors cançons mentres eren obsequiats amb un refresc les autoritats i altres persones principals de la població.

A sa mateixa taula Mossèn Ramis donà un suculent dinar a tots els inquers i a altres persones convidades.

Al capvespre, la Congregació feu una processó portant Sant Lluís i la Mare de Deu morta. Assistia l'Ajuntament.

Horabaixa, a la plassa de la esglèsia, que estava magnificament adornada, se verifica un acte literari.

Mossèn Bernat Ramis, rompé el foc amb un discurs d'agraïment per tots els qui ajudaven en aquella festa i d'entusiasme per la seva estimada Congregació.

El President de «L'Harpa» lletgí la seva poesia «Vesllum de Maria».

Un jovencell missè, don Antoni Coll,

amb paraula ben llampant i abrinada feu un parlament sobre l'importància de joventuts marianes dins la vida social, retreguent la obra de cristianisació que fan en les grans ciutats amb ses visites als hospitals i amb el sosteniment d'escoles i catecismes.

En la segona part «L'Harpa» cantà «Himne Mallorquí», «Les Flors de Maig», «Fum, fum, fum» i «La Sardana de les Monges.»

Enmig d'aplaudiments s'aixecà el propagandista catòlic don Josep Font i Arbós.

Després d'un axordi ple d'oportunes graciositats que feren riure la gent, tractà de la falta d'esperit que se nota en les actuals generacions, engreïdes de sí mateixes pels molts d'invents que ha descoberts i pel seu materialisme ensopidor. En los seus esports, digué en certa ironia, només se cuida de formar uns cossos rebuts sense gens d'esperit i de seguir així vendrà temps en que serem just animals, i a diferencia de les doctrines de N'Arwin, se dirà: aquests animals són descendents de l'homo. Finalment, proclamà que la fè i pietat ben entesa i pràctica és el vertader medi per la regeneració de les societats modernes.

El Batle, Sr. Simonet, digué breus paraules per encoretjà la Congregació no sols per esser un element religiós sinó de cultura, com heu demostrava els actes que havia organitzat en aquelles festes.

El Rector, Mossèn Martorell, donà les gràcies a tots els qui havien contribuït en aquells actes, principalment a D. Josep Font, que pels seus treballs de propagandista catòlic havia merescut el títol de Cavaller amb capa i espasa de S. S., a quin anunciament contestà el poble en grans aplaudiments.

Tots els oradors feren grans elogis de «L'Harpa d'Inca», trobant justa la fama de que gosava. Aquests també foren aplaudits en ses llampants peroracions.

Tot va dir be i deixà una impressió ben sorprenent i agradable, que fan arrencar enhores bones pels congregants i son Director.

Cronica d'Inca

Dia 10.—Es fa la cursa de braus d'En Pérez Taberner, tant curiosament desitja-

da. Verament els braus eren valents i de festa empinada que feien feradat.

Però les noves Colles vengudes tenien desitjos de treballar, i la seva gosadia i des-tresa feren quedar malament els covarts.

El públic los aplaudí l'argament fins a fer emocionar els meteis matadors que estan avesats a vessament de sang de víctimes taurines.

Torquito, Sanchez i Martin se coronaren de fama, fama taurina que és la més nacional.

Nosaltres que no som gaire taurins—encara que les planes blanques de CA-NOSTRA de s'altra dia acusava lo contrari—nos alegrem que la cursa anàs bé i que la gent sortís contenta de la festa nacional, i que s'acabàs el plet popular. Si no fos estat així n'hauriem tengut per tot l'estiu de comentaris i raons.

El picador València va esser cullit fent-li una ferida bastant llarga i fonda, però diven els metjes que la banya va esser com un bisturi per no haver li interesat cap part delicada.

El bon Jesús hi devia tenir la mà.

Dit picador dies després s'embarcà, havent li regalat la Empresa 100 pessetes.

El públic que assistí el mencionat espectacle en lo seu comportament i cordura demostrà que Mallorca és un poble civilizat.

Dia 16.—En la capella del Sant Crist de la nostra Parròquia han prè l'estament del matrimoni don Jaume Oliver Pujol, de l'Egència del mateix nom, i la simpàtica Senyoreta Petra Mora Fiol, unió que ha beneïda Mossèn Antoni Palou, Vicari.

Han actuat de Padrins don Josep Pujol i Martorell fabricant de calçat i don Miquel Beltràn Planas, comerciant.

Coralment donam l'enhonorabona als novells esposos al mateix temps que desitjam que'l cel ompli llurs vides de bendicions i prosperitats.

La nova família estarà domiciliada en la plaça Major, número 8, d'aquesta Ciutat.

Aquest Setmanari se publica amb censura Eclesiàstica.

Tip. Durán.—INCA